

MARIESTAD

Rutin vid hat, hot och våld riktat mot förtroendevalda

Mariestad

Rutin vid hat, hot och våld riktat mot förtroendevalda

Typ av styrdokument:	Rutin
Beslutsinstans:	-
Datum för antagande:	2020-05-27
Diarienummer:	KS 2020/233
Dokumentet gäller för:	Förtroendevalda
Giltighetstid:	Tills vidare.
Tidpunkt för aktualisering:	2024
Dokumentansvarig:	Säkerhetssamordnare

Strategi

Översiktligt dokument som beskriver vägval och långsiktiga mål samt utgör grund för prioritering.

Program

Mellanform av strategi och plan. Uttrycker värdegrund och beskriver önskvärd utveckling samt vilka metoder som ska användas.

Plan

Är en instruktion som ger direktiv och beskriver konkreta mål och åtgärder.

Policy

Är kortfattad och uttrycker värdegrundsbaserat förhållningssätt och principer för vägledning.

Riktlinje

Säkerställer ett riktigt agerande och en god kvalitet vid handläggning och utförande genom att ge konkret stöd och ange ramar för handlingsutrymme.

Regel

Anger absoluta normer för medarbetarnas och verksamheternas agerande. Är tydliga och tillåter inte tolkningsutrymme

- **Rutin eller tillämpningsanvisning**
Detaljerad instruktion för hur en viss fråga ska hanteras. Innehåller handfasta råd och praktiska rekommendationer. Behandlar hur-frågor.

Innehållsförteckning

Rutin vid hot, hat och våld riktat mot förtroendevalda	4
Inledning.....	4
Syfte.....	4
Fördelning av ansvar	4
Förtroendevalda	5
Polismyndigheten	5
Kommunens säkerhetssamordnare	5
Otillåten påverkan	5
Om man blir utsatt för hot, trakasserier eller våld	5
Åtkomstskyddad anmälan	6
Stöd och skydd till utsatta	6
Åtgärder vid akut hot- eller våldssituation	6
Åtgärder vid icke-akuta situationer.....	7

Rutin vid hot, hat och våld riktat mot förtroendevalda

Inledning

Mariestads kommun är en politiskt styrd organisation och därmed har kommunen ett särskilt ansvar att värna de demokratiska värden som utgör grunden för kommunens verksamhet. Förtroendevalda ska kunna känna sig trygga i sitt beslutsfattande i meningen att de inte blir utsatta för någon typ av otillåten påverkan, till exempel trakasserier, hot, hat eller våld. Om det ändå sker, ska kommunen hjälpa och stödja den som blivit utsatt.

Hot, hat och våld mot förtroendevalda ska aldrig tolereras. Att ta på sig ett förtroendeuppdrag innebär inte att man får tåla mer än andra i samhället. Det är viktigt att normerna inte förskjuts av vad som är acceptabelt eller inte, för då ökar risken att förtroendevalda till exempel avstår från att driva känsliga frågor eller att följa sin egen övertygelse i kontroversiella avgöranden. I förlängningen kan det försvåra rekryteringen av förtroendevalda och riskerar att urholka demokratin.

Syfte

Planen är tänkt att utgöra ett stöd och vägledning för Mariestads kommuns förtroendevalda i syfte att öka tryggheten vid utförandet av offentliga förtroendeuppdrag.

Mariestads kommun verkar för att förtroendevalda genom hot, våld eller allvarliga trakasserier inte ska kunna påverkas i sin roll som beslutsfattare. Uppdraget som förtroendevald ska kunna genomföras utan inskränkningar samt med en godtagbar känsla av trygghet och säkerhet.

Fördelning av ansvar

Mariestads kommun har som arbetsgivare att följa det lagstadgade arbetsmiljöansvaret, vilket bland annat ställer krav på att förebygga hot och våld i de anställdas arbetsmiljö och ge råd och stöttning om någon ändå drabbas. Förtroendevalda är inte formellt sett anställda och omfattas därmed inte av arbetsmiljölagstiftningen. Det är därför i huvudsak det egna partiet och den politiska församlingen som har ansvaret för sina förtroendevalda. I Mariestads kommun är det viktigt att de förtroendevalda ändå känner att de har stöd i kommunen i händelse av hat, hot eller våld. Denna plan beskriver därför vilket stöd våra förtroendevalda kan få och hur man ska gå tillväga om man utsätts för otillåten påverkan.

Förtroendevalda

Det är partierna som har det huvudsakliga ansvaret för sina förtroendevalda och ska stödja sina medlemmar i händelse av hat, hot eller våld. Om man som förtroendevald blir utsatt för trakasserier i form av hat, hot eller våld ska detta anmälas till polisen och incidenten ska rapporteras till kommunens säkerhetssamordnare.

Polismyndigheten

Det är den lokala polisen som har huvudansvaret för skydd av förtroendevalda i kommunen, vilket innebär att den polisiära handläggningen av ärenden om hot och våld mot förtroendevalda är en uppgift för respektive polismyndighet. När en förtroendevald blivit utsatt för hot ska därför polisen kontaktas.

Kommunens säkerhetssamordnare

Kommunens säkerhetssamordnare ansvarar för rådgivning och stöd till förtroendevalda som blivit utsatta för hot och trakasserier. Säkerhetssamordnarna ska också ta emot, dokumentera och administrera incidentrapporter och vid behov informera och anordna utbildning kring hot, hat och våld

Otillåten påverkan

Ett samlingsnamn för hot, våld och trakasserier är otillåten påverkan. Med otillåten påverkan avses allvarliga trakasserier och hot samt våldssituationer mot person eller egendom som riskerar att påverka den enskildes beslut vilket i förlängningen kan utgöra ett hot mot demokratin.

Otillåten påverkan kan handla om påtryckningar som:

- Trakasserier i form av kräkning, ofredande eller subtila hot
- Hot som exempelvis utpressning eller uttryck som medför att den hotade personen fruktar för sin egen eller annans säkerhet eller egendom
- Fysiskt våld mot person eller egendom
- Korruption i form av otillbörliga erbjudanden av olika slag
- Påverkansoperationer från främmande makt i syfte att påverka demokratin

Om man blir utsatt för hot, trakasserier eller våld

Grunden är att en polisanmälan ska göras om man som förtroendevald blir utsatt för ett brott till exempel i form av hot, trakasserier eller våld.

Det är den som drabbas som avgör om en anmälan ska göras, men det är viktigt att ha i minnet att en polisanmälan ger betydligt större möjligheter för polisen att förhindra nya brott och att lagföra gärningsmannen.

En incidentrapport ska alltid skrivas av den som blivit utsatt, och lämnas in till kommunens säkerhetssamordnare. Säkerhetssamordnare kan hjälpa till med råd och stöd och även hjälpa till med polisanmälan.

Åtkomstskyddad anmälan

Förtroendevalda har lagstadgad rätt att begära att en polisanmälan blir åtkomstskyddad. Detta innebär att det endast är de tjänstemän hos polisen som är berörda och arbetar med det aktuella ärendet som kan ta del av innehållet.

Stöd och skydd till utsatta

Om en förtroendevald av polis eller säkerhetssamordnare bedöms befinna sig i en utsatt situation kan ett personlarm erbjudas. Det finns också möjlighet att via väktare ordna med skyddande eller ronderande bevakning.

Det är polisen som bedömer hur stort behovet av skydd är och vilken skyddsåtgärd man beslutar att vidta i det enskilda fallet.

Åtgärder vid akut hot- eller våldssituation

Vidtag följande åtgärder vid akut hotsituation:

- Provocera inte. Försök uppträda lugnt och tillmötesgående. Försvara inte värdeföremål med risk för liv och skada.
- Uppmärksamma någon annan på situationen.
- Undvik alla former av fysisk kontakt.

Om hotet övergår till handling vidtag följande åtgärder:

- Ta skydd.
- Ropa på hjälp.
- Försök att ta dig från platsen.
- Larma 112.
Uppge vem du är, var du är, vad som hänt, eventuella skador och omfattningen av dessa. Uppge telefonnummer som det går att nå dig på.
- Informera kommunens säkerhetssamordnare om händelsen.

Åtgärder vid icke-akuta situationer

Hot via brev, telefon, sms och mejl och annan media kan upplevas som obehagligt även om de inte är av akut karaktär. Vid sådana situationer ska du följa nedanstående råd:

- Brev som innehåller hot ska läggas i en plastficka. Spara alla hot eller trakasserier som du får via dator eller mobil i digital form. De kan användas som bevismaterial.
- Notera namn och telefonnummer till personer som hört eller sett vad som hänt.
- Kontakta snarast, även utanför kontorstid, kommunens säkerhetssamordnare.
- Grundregeln är att brott ska polisanmälas. För polisanmälan ring 114 14. Det är viktigt att ange om det rör sig om ett hatbrott, eftersom det kan leda till hårdare straff.
- Informera kommunens säkerhetssamordnare om tillbud som du råkat ut för.